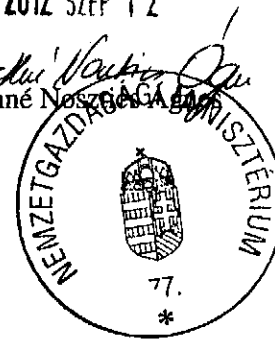

Mérlegképes könyvelő (**pénzügyi szakon**) szakképesítés
GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI ISMERETEK
Szóbeli tételsor

(35/2001 (X.10.) .PM rendelet 11. sz. mellékletéhez)

1.
 - a) A pénzügyi intézmények struktúrája (hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások). A hitelintézeti rendszer elemei (bankok, szakosított hitelintézetek, szövetkezeti hitelintézetek). Az egyes hitelintézeti típusok által végezhető pénzügyi (kiegészítő pénzügyi) és befektetési szolgáltatások köre.
 - b) Az értékpapírok számlán történő forgalmazása. Nyomdai úton előállított és dematerializált értékpapírok. Az értékpapír-számla funkciója. Az értékpapír-számla és az értékpapír-számlaszerződés lényeges tartalmi elemei. Az ügyfélszámla funkciója.
2.
 - a) A hitelintézetek alapításának és működésének jelentősebb, engedélyezési körbe tartozó szabályai. A pénzügyi szolgáltatási tevékenység megkezdésének illetve folytatásának személyi és tárgyi feltételei. A tulajdonosokra és a menedzsmentre vonatkozó előírások.
 - b) Értékpapírok nyilvános forgalomba hozatala. Állampapír nyilvános forgalomba hozatalának feltételei. A nyilvános forgalomba hozatalhoz szükséges ismertető és a nyilvános ajánlattétel kötelező tartalmi elemei.
3.
 - a) A pénzügyi intézmények prudens működése. A prudenciális előírások célja, főbb területei. A tőkére vonatkozó szabályok. A kockázatvállalások korlátozása (nagykockázat vállalásának korlátozása, befektetések, ingatlanbefektetések korlátozása). A tulajdonosokra és a menedzsmentre vonatkozó előírások.
 - b) A részvénykönyv funkciója és tartalma, részvénykönyv vezetésére jogosult intézmények. A megbízás alapján végzett részvénykönyv vezetés szabályai. A tulajdonosi, illetve letéti igazolások funkciója. Az igazolások kiállítói és az igazolások tartalma. A részvényesi meghatalmazott (nominee) tevékenysége, és jogosultságaira vonatkozó szabályok.
4.
 - a) A betétbiztosítás célja, eszközrendszere. Az Országos Betétbiztosítási Alap. Az Alap által nyújtott biztosítás köre és mértéke. A befagyott betét fogalma. A betétkövetelés érvényesítésének lehetősége. A betétkifizetés eljárásrendje.
 - b) A jelzálog-hitelintézet alapításának, működésének és felügyeletének sajátosságai. A jelzáloghitelezés és a jelzáloglevél-kibocsátásának módja, feltételei. A jelzáloglevelek fedezete.

5. a) A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete. A Felügyelet hatálya alá tartozó szervezetek, személyek és tevékenységek. A Felügyelet feladatköre és ezek ellátásának törvényben biztosított eszközei (adatszolgáltatás, helyszíni ellenőrzés, felügyeleti intézkedések és szankciók, felügyeleti bírság).

b) Készpénz-helyettesítő fizetési eszközök kibocsátása illetve az ezzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása. Elektronikus banki szolgáltatások. Elektronikus pénzeszköz, elektronikus fizetési eszköz. Az elektronikus fizetési eszközök kibocsátása és használata. A kibocsátásra kötött szerződés főbb tartalmi elemei.
6. a) A hitelkockázat szűkebb és tágabb értelmezése. A hitelkockázat kezelésével kapcsolatos belső szabályzatok, kiemelten: a kockázatvállalási, az ügyfél-, illetve partnerminősítési és fedezetértékelési szabályzat. Az egyes szabályzatok lényeges tartalmi elemei.

b) Az értékpapír letéti őrzés és az értékpapír letétkezelés fogalmi elhatárolása. Az egyedi illetve a gyűjtő letétbe helyezhető értékpapírok, és a kezelésükre vonatkozó szabályok. Az értékpapír letéti számla funkciója. Rendelkezési jog az értékpapír letét felett.
7. a).A hitelintézetek forrásgyűjtésének módozatai. A betét és a betétgyűjtés fogalma. A betétek csoportosításának főbb szempontjai. A betétszerződés lényeges tartalmi elemei. A takarékbetét fogalma, a takarékbetétek fajtái. A betétek kamatozása, kamatszámítási módszerek. Egységesített betéti kamatláb mutató (EBKM), értelmezése, számítása, közzététele. A hitelintézetek kötvény és letéti jegy kibocsátása.

b) Az értékpapír kölcsönzés fogalma. Az értékpapír kölcsönzés tárgyára és a kölcsönzés időtartamára vonatkozó előírások. Az értékpapír kölcsön szerződés és az értékpapír kölcsönzési keretszerződés tartalmi elemei.
8. a) Hitelintézetek pénzforgalmi szolgáltatásai. Pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódó fogalmak: bankszámla, pénzforgalmi bankszámla, a számlanyitás feltételei, a bankszámla-szerződés, a bankszámla feletti rendelkezés. A fizetési megbízások teljesítése. A nemzetközi fizetési forgalom lebonyolítása, az Európai Unión belüli átutalások különös szabályai.

b) Elszámolóház, és az elszámolóházi tevékenység végzésére jogosult szervezetek. Az elszámolóházi tevékenység engedélyezésének jogszabályi feltételei. Az elszámolóházi üzletszabályzat főbb tartalmi elemei. Az elszámolóházi tevékenységet végző szervezetekkel kapcsolatos tulajdonszerzési és befektetési szabályok.
9. a) A hitelintézetek vagyonkezelési szolgáltatásai. Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak és magán-nyugdíjpénztárak részére történő vagyonkezelési szolgáltatás tartalma, végzésének feltételei.

b) A nyitott pozíció és a pozíciókockázat fogalma. A kereskedési könyvbe sorolt pozíciókockázatok főbb típusai. A pozíciókockázat meghatározásához kapcsolódó alapvető fogalmak: általános piaci kockázat, egyedi kockázat, hitelezési kockázat

nélküli kötvény, minőségi kötvény, hátralévő átlagos futamidő, hosszú pozíció, rövid pozíció.

10. a) A hitelintézetek letétkezelési szolgáltatásai kollektív befektetők részére. A letétkezelési szolgáltatás tartalma, végzésének jogszabályi feltételei.

b) A befektetők védelme és a Befektető-védelmi Alap. A biztosított tevékenységek köre. Alap feladatai (a kártalanítás összegének megállapítása, az Alapból történő kifizetés). Csatlakozás az Alaphoz (a tagsági viszony keletkezése és megszűnése, a tagok díjfizetési kötelezettsége). Az Alap forrásai, az Alap számlavezetésére és pénzkezelésére vonatkozó előírások.
11. a) A kereskedési könyv vezetésének célja és vezetésének általános szabályai. A kereskedési könyv vezetésére kötelezettek köre. A kereskedési könyv vezetése alóli felmentés jogszabályi feltételei.

b) A befektetési szolgáltatási tevékenység megkezdésének engedélyezése. Az engedélyezés személyi, tárgyi és egyéb jogszabályi feltételei. A befektetési szolgáltatási tevékenység folytatásával kapcsolatos tőkekövetelmények.
12. a) A hitelintézetek és befektetési vállalkozások devizaárfolyam kockázata. A nyitott devizapozíció fogalma, az egyedi nyitott pozíciók számítása, az összesített nyitott pozíció fogalma és számítása.

b) A befektetési szolgáltatók tevékenységei szabályai. A szerződés megkötésére vonatkozó szabályok (az ügyfelek tájékoztatása, az ügyfelek kockázatviselő képességének vizsgálata, a kockázatfeltáró nyilatkozat tartalma). A szerződéskötés megtagadása. A szerződés nyilvántartása és teljesítése.
13. a) A befektetési és kiegészítő befektetési szolgáltatások köre. A befektetési szolgáltatási tevékenységet folytatható intézmények. A befektetési vállalkozások intézményi struktúrája (értékpapír-bizományos, értékpapír-kereskedő, befektetési társaság). A befektetési vállalkozások egyes típusai által végezhető befektetési (kiegészítő befektetési) szolgáltatások köre.

b) A hitelintézetek és befektetési vállalkozások piaci kockázatának mérése belső modellek alapján. A kockázatmentes érték (VAR) módszer fogalma. A belső modellek engedélyezésének és alkalmazásának feltételei.
14. a) A portfólió és a portfóliókezelési tevékenység fogalma. A portfólió-kezelési tevékenységre vonatkozó személyi, tárgyi és technikai feltételek. A portfólió-kezelési tevékenységgel kapcsolatos általános szabályok. A portfólió-kezelési szerződés kötelező tartalmi elemei. A kezelt portfóliókon elért teljesítmény, illetve hozam számításának, bemutatásának és közzétételének szabályai, elvei.

b) Az értékpapírok forgalomba hozatala. A zártkörű forgalomba hozatal főbb esetei. Hitelviszonyt megtestesítő értékpapír zártkörű forgalomba hozatalának feltételei. Részvény zártkörű kibocsátásának feltételei.

15. a) A befektetési alapokkal kapcsolatos fogalmak és tevékenységek. A befektetési alap fogalma, létrejöttének feltételei. Nyilvános módon és zárt körben létrehozott befektetési alapok induló saját tőkéjére vonatkozó előírások. Az alapok befektetéseire vonatkozó általános és speciális szabályok.
- b) A partnerkockázat fogalma. A kereskedési könyvben nyilvántartott partnerkockázatok főbb típusai: nyitva szállítási kockázat, bizományosi kockázat, letétkezelői kockázat, késedelmes teljesítés kockázata, tőzsdén kívüli határidős értékpapír ügyletek partnerkockázata.
16. a) Zárt végű és nyílt végű befektetési alapok. Az értékpapír alapok, az alapokba befektető alapok, a származtatott ügyletekbe befektető alapok, az indexkövető befektetési alapok és az ingatlanalapok befektetéseire vonatkozó főbb szabályok.
- b) A származtatott ügylet fogalma. Az opció fogalma, főbb típusai Az opciók kockázatának jellemzésére szolgáló delta, gamma és vega mutató fogalma. A kereskedési könyvben nyilvántartott tőzsdei opciók tőkekövetelményének meghatározására szolgáló módszerek. A delta-plusz módszer lényege.
17. a) A magán-nyugdíjpénztárak gazdasági és társadalmi jelentősége. A pénztár működésének alapelvei (önkormányzatiság, kölcsönösség és öngondoskodás, zárt gazdálkodás, biztonságos gazdálkodás elve). A pénztár alapítása (alapítók, alapítási engedély, alapító okirat). A pénztári tevékenység megkezdésének feltételei (tevékenységi engedély). A pénztári tagsági viszony keletkezése és megszűnése. A pénztártagok jogai és kötelességei. A tagdíj mértéke, fizetésének módja. Pénztári szolgáltatás: járadékszolgáltatás és formái, egyösszegű kifizetés (teljesítésének feltételei).
- b) A befektetési hitel fogalma. A befektetési hitel összegére és futamidejére vonatkozó előírások. A befektetési hitelnyújtás tilalma. A befektetési hitel felmondása. A halasztott pénzügyi teljesítés engedésére és időtartamára vonatkozó előírások.
18. a) A nyugdíjpénztárak gazdálkodására vonatkozó szabályok. A pénztár éves és hosszú távú pénzügyi terve. A pénztári tartalékok és működésük. (fedezeti tartalék, likviditási tartalék, tevékenységi tartalék, hozamkiegyenlítési tartalék. A vagyonkezelés fogalma, módzatai. A pénztár által végzett vagyonkezelés feltételei. A vagyonkezelés kihelyezése, a vagyonkezelőre vonatkozó jogszabályi előírások. A vagyonkezelői szerződés tartalmi elemei. A pénztárilett-kezelő feladatai, a letétkezelőre vonatkozó jogszabályi előírások.
- b) Az értékpapírok nyilvános forgalomba hozatalának módja és általános szabályai. A jegyzési eljárás, az aukció, a folyamatos forgalomba hozatal és az adagolt kibocsátás főbb jellemzői, alkalmazásuk feltételei.

- 19.** a) A befektetési jegy fogalma, kötelező tartalmi kellékei. A befektetési jegyek kibocsátása, forgalomba hozatala. A nyílt végű befektetési alap által kibocsátott befektetési jegyek folyamatos forgalmazására vonatkozó szabályok. A folyamatos forgalmazás felfüggesztésének főbb esetei.
- b) A biztosító alapításának és tevékenységének engedélyezése. Az alapítási engedély megadásának feltételei (biztonsági és organizációs tőkekövetelmény), a tevékenység engedélyezésének feltételei (üzleti terv, személyi és tárgyi feltételek megléte). A biztosítási díj fogalma, szerkezete (kalkulációja). A biztosítástechnikai tartalékok fajtái, képzésük szükségessége, a tartalékok képzésének és felhasználásának szabályai. A biztosítástechnikai tartalékok és a biztonsági tőke befektetésének szabályai, befektetési korlátozások. A biztosító fizetőképessége.
- 20.** a) A tőzsde és a tőzsdei tevékenység fogalma. A tőzsde alapításának és a tőzsdei tevékenység engedélyezésének feltételei. A tőzsdei ügylet fogalma, típusai, érvényességük feltételei, teljesítésük módozatai. A tőzsde működése (a tőzsdei kereskedési jog feltételei, tőzsdei szabályzatok). A tőzsde gazdálkodása, befektetéseire vonatkozó korlátok.
- b) A lakás-takarékpénztár alapításának, működésének és felügyeletének sajátosságai. A lakás-takarékpénztárhoz kapcsolódó fogalmak: értékszám, értékelési fordulónap, kollektív kamat, kiutalás, szerződéses összeg. A pénztári lakáscélú finanszírozás elemei: lakáselőtakarékosági szerződés, lakáskölcsön. Áthidaló kölcsön. Egyéb lakáscélú finanszírozási formák.

Budapest, 2003. 08. 25.